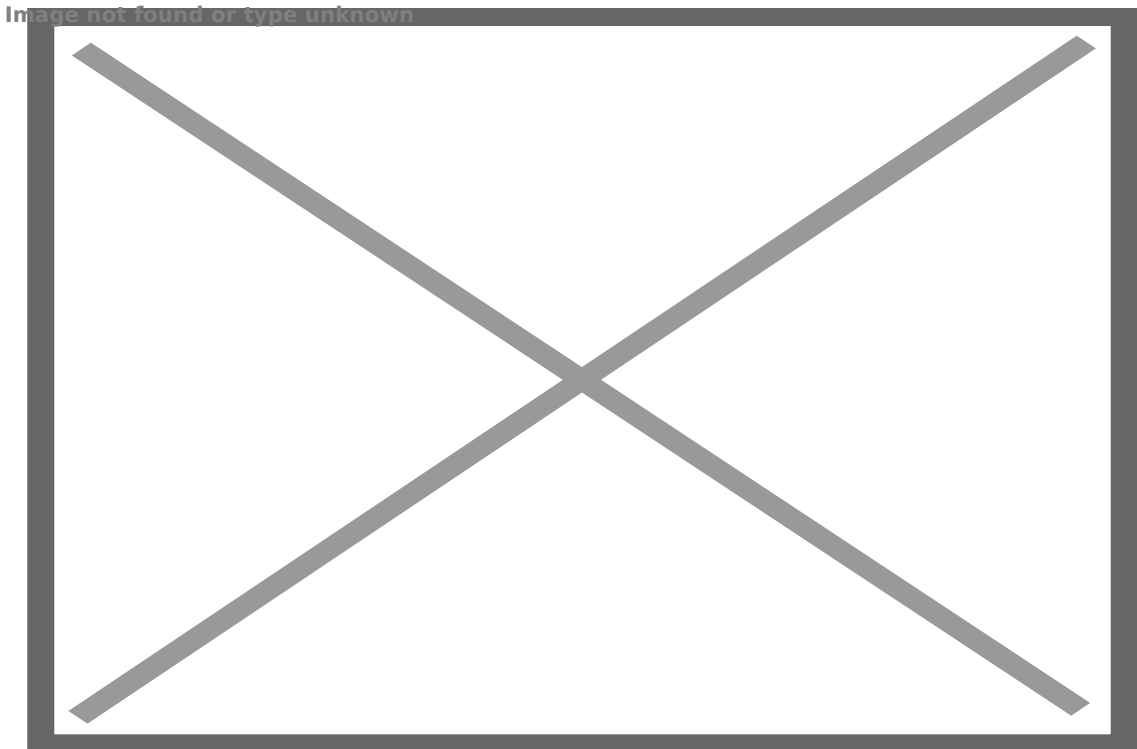

Cần thực hiện giải pháp mạnh đối với vấn đề chậm đóng, nợ đọng và trốn đóng BHXH

21:15 30/09/2022

Tác giả: Bá Nam

Ngày 29/9, tại thành phố Hồ Chí Minh, Ủy ban Xã hội của Quốc hội đã diễn ra Phiên họp toàn thể lần thứ 7 với các nội dung báo cáo của Chính phủ về tình hình thực hiện chính sách, chế độ Bảo hiểm Xã hội, quản lý và sử dụng quỹ Bảo hiểm Xã hội năm 2021.

Toàn cảnh Phiên họp toàn thể lần thứ 7 của Ủy ban Xã hội.

Trong năm 2021, trước tình hình đại dịch Covid-19 tiếp tục có những diễn biến phức tạp và lan rộng làm ảnh hưởng đến cuộc sống của người lao động (NLĐ) và hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp (DN); Chính phủ đã tiếp tục ban hành cũng như trình Quốc hội ban hành các chính sách hỗ trợ NLĐ và người sử dụng lao động (SDLĐ) gặp khó khăn do đại dịch Covid-19 từ nguồn quỹ BHXH.

Cụ thể, ngày 1/7/2021, Chính phủ ban hành Nghị quyết số 68/NQ-CP quy định về một số chính sách hỗ trợ NLĐ và người SDLĐ gặp khó khăn do đại dịch Covid-19; Ngày 7/7/2021, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 23/2021/QĐ-TTg quy định về việc thực hiện một số chính sách hỗ trợ NLĐ và người SDLĐ gặp khó khăn do đại dịch Covid-19; Ngày 24/9/2021, Chính phủ ban

hành Nghị quyết số 116/NQ-CP về chính sách hỗ trợ NLĐ và người SDLĐ bị ảnh hưởng bởi đại dịch Covid-19 từ Quỹ BH thất nghiệp; Ngày 1/10/2021, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 28/2021/QĐ-TTg quy định về việc thực hiện chính sách hỗ trợ NLĐ và người SDLĐ bị ảnh hưởng bởi đại dịch Covid-19 từ Quỹ BHTN; Ngày 8/10/2021, Chính phủ ban hành Nghị quyết số 126/NQ-CP sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị quyết số 68/NQ-CP; Ngày 06/11/2021, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 33/2021/QĐ-TTg sửa đổi, bổ sung một số điều của Quyết định số 23/2021/QĐ-TTg.

Kết quả, tính đến ngày 31/12/2021 đã thực hiện tạm dừng đóng vào Quỹ hưu trí và tử tuất cho hơn 2,7 nghìn đơn vị, tương ứng hơn 365 nghìn lao động với số tiền tạm dừng đóng là hơn 1,8 nghìn tỷ đồng; Thực hiện giảm mức đóng vào Quỹ BH TNLĐ, BNN cho hơn 375 nghìn đơn vị, tương ứng hơn 11 triệu NLĐ với số tiền giảm là hơn 1,9 nghìn tỷ đồng; Giảm mức đóng vào Quỹ BH thất nghiệp cho hơn 346 nghìn đơn vị, tương ứng hơn 11,3 triệu NLĐ với số tiền giảm đóng là hơn 2,1 nghìn tỷ đồng; Đã chi trả hỗ trợ bằng tiền cho hơn 12,9 triệu NLĐ với số tiền hỗ trợ khoảng hơn 30,8 nghìn tỷ đồng từ Quỹ BH thất nghiệp; Đã tiếp nhận và thực hiện chi trả kinh phí hỗ trợ đào tạo nâng cao bồi dưỡng kỹ năng để duy trì việc làm cho NLĐ cho 1.387 lao động với số tiền khoảng 5 tỷ đồng.

Bên cạnh việc thực hiện tốt chính sách hỗ trợ NLĐ, ngành BHXH Việt Nam đảm bảo công tác thường xuyên như: Phát triển người tham gia cũng như hoạt động thu và chi trả các chế độ BHXH. Theo đó, số người tham gia BHXH bắt buộc đến hết ngày 31/12/2021 là hơn 15,09 triệu người, tăng hơn 32,7 nghìn người so với cùng kỳ năm 2020 (tương đương với mức tăng 0,22%), chiếm gần 33,55% lực lượng lao động trong độ tuổi.

Số tiền thu BHXH bắt buộc trong năm 2021 đạt hơn 263,4 nghìn tỷ đồng, tăng hơn 1,8 nghìn tỷ đồng so với cùng kỳ năm 2020 (tương đương với mức tăng 0,7%); Tiền lương bình quân làm căn cứ đóng BHXH bắt buộc năm 2021 của NLĐ là khoảng gần 5,7 triệu đồng/tháng, tăng 1,5% so với năm 2020.

Cũng trong năm 2021, quỹ hưu trí và tử tuất đã thực hiện chi trả cho hơn 2,18 triệu người hưởng lương hưu, trợ cấp BHXH hằng tháng, tăng 4,01% so với năm 2020 với số tiền chi trả trong năm hơn 131,3 nghìn tỷ đồng, tăng 7,4% so với năm 2020. Số tiền đóng BHYT cho người hưởng lương hưu, trợ cấp BHXH hằng tháng đạt hơn 5,84 nghìn tỷ đồng, tăng 7,22% so với năm 2020. Kinh phí chi trả trợ cấp một lần là hơn 39,6 nghìn tỷ đồng, tăng 15,74% so với năm 2020.

Quỹ BH TNLĐ, bệnh nghề nghiệp đảm bảo chi trả cho hơn 53,3 nghìn người hưởng trợ cấp hằng

tháng, tăng 3,92% so với năm 2020 với số tiền chi trả trong năm là 672 tỷ đồng, tăng 5,33% so với năm 2020; Số tiền chi trả trợ cấp một lần từ quỹ trong năm 2021 là 207 tỷ đồng, giảm 14,81% so với năm 2020. Quỹ ốm đau, thai sản đã chi trả cho hơn 7,7 triệu lượt người hưởng trợ cấp ốm đau, thai sản, dưỡng sức phục hồi sức khỏe với số tiền chi trả là hơn 25,1 nghìn tỷ đồng, giảm 18,15% so với năm 2020.

Trước những khó khăn do tình hình dịch Covid-19 gây ảnh hưởng đến hoạt động sản xuất kinh doanh, dẫn đến NLĐ và DN gặp nhiều khó khăn. Ngành BHXH Việt Nam đã thực hiện công tác thanh tra, kiểm tra (TTKT) trong lĩnh vực BHXH phù hợp, linh hoạt kết hợp với đẩy mạnh ứng dụng CNTT... nhắc nhở, đôn đốc, thông báo đối chiếu đến các đơn vị.

Theo đó, năm 2021 đã thực hiện 11.402 cuộc thanh tra, kiểm tra tại 16.769 đơn vị trong lĩnh vực BHXH, tăng 42% so với năm 2020. Qua đó, đã phát hiện hơn 14.000 lao động thuộc 2 nhóm phải tham gia nhưng chưa tham gia và đóng thiếu thời gian với số tiền phải truy đóng là khoảng 92,8 tỷ đồng; gần 28.000 lao động đóng thiếu mức quy định với số tiền phải truy đóng là hơn 34,7 tỷ đồng; nhờ vậy đã khắc phục được khoảng 893 tỷ đồng (đạt 35%); yêu cầu thu hồi về quỹ BHXH số tiền 9,545 tỷ đồng hưởng chế độ BHXH sai quy định.

Qua công tác thanh tra, kiểm tra thì số lao động chưa tham gia, tham gia thiếu được phát hiện tăng 25% so với năm 2020; số lao động đóng thiếu mức đóng phát hiện được tăng 16% so với năm 2020; số tiền yêu cầu thu hồi về quỹ BHXH do hưởng chế độ sai quy định tăng 82% so với năm 2020. Kết quả thanh tra, kiểm tra đã có tác động mạnh mẽ đến việc phát triển đối tượng tham gia BHXH bắt buộc, tăng thu, góp phần ngăn chặn tình trạng lạm dụng, trục lợi quỹ BHXH, bảo vệ kịp thời quyền lợi cho NLĐ.

Đồng thời, nhận thức của các tổ chức, đơn vị, cá nhân được nâng lên, việc tuân thủ, chấp hành pháp luật về BHXH có chuyển biến theo chiều hướng tích cực, góp phần đảm bảo thực hiện tốt chính sách an sinh xã hội. Số Quyết định xử phạt vi phạm hành chính được ban hành là 185 với số tiền xử phạt là 8,16 tỷ đồng; số tiền đã thu thông qua việc các đơn vị chấp hành quyết định xử phạt là 4,4 tỷ đồng (đạt 53%). Do ảnh hưởng dịch Covid-19, năm 2021 nhiều đơn vị rơi vào tình trạng ngừng sản xuất, nên việc xử phạt về đóng BHXH, BH thất nghiệp với các đơn vị SDLĐ gặp khó khăn..

Đặc biệt, từ khi Ngành BHXH được giao chức năng thanh tra chuyên ngành đóng BHXH, BH thất nghiệp, BHYT, hoạt động thanh tra đã có những chuyển biến tích cực. Năm 2021, qua thanh tra tại

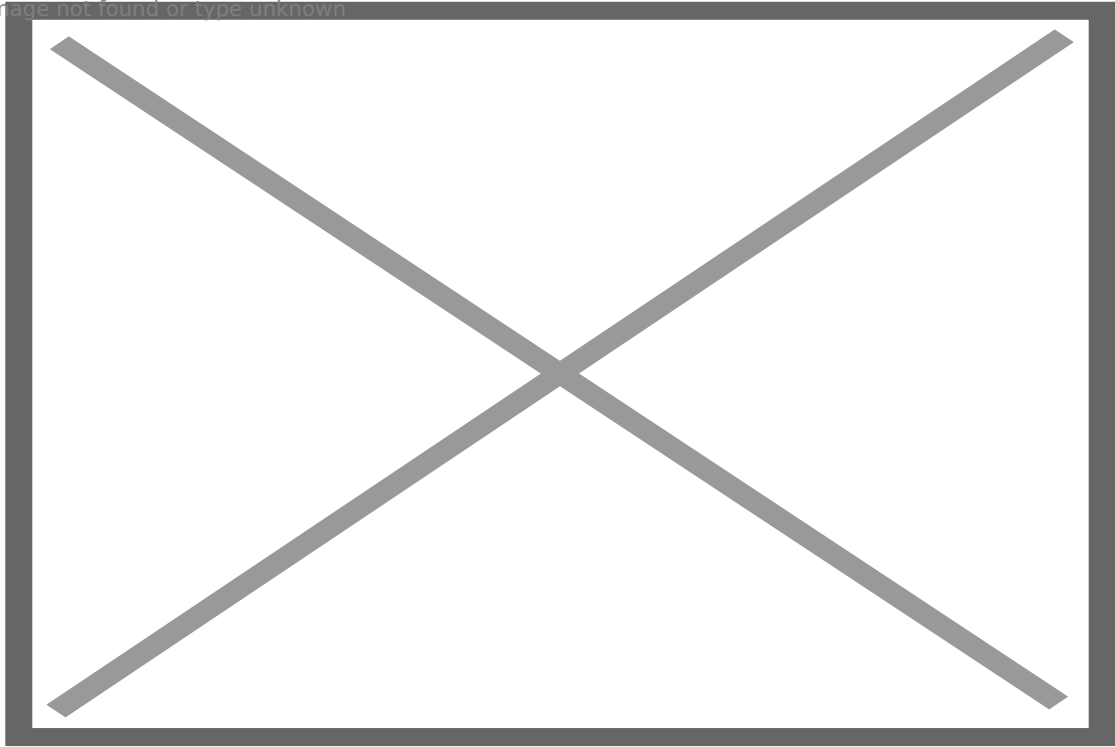
7.291 đơn vị đã phát hiện và yêu cầu truy thu 14.025 lao động chưa tham gia, thiếu thời gian với số tiền 92,8 tỷ đồng; 27.977 lao động đóng thiếu mức đóng với số tiền 34,7 tỷ đồng; thu hồi nợ đọng BHXH, BH thất nghiệp, BHYT số tiền 2,426 tỷ đồng trên tổng số nợ khi ban hành quyết định thanh tra là 2,537 tỷ đồng (đạt 95,6% so với số tiền nợ của các đơn vị trước khi có Quyết định thanh tra, kiểm tra).

Tại Phiên họp, nhiều đại biểu đã đánh giá cao việc thực hiện chính sách, chế độ BHXH, quản lý và sử dụng quỹ BHXH, đồng thời nhiều đại biểu cũng nhận định và phân tích những hạn chế trong việc thực hiện chính sách. Trong đó, tình trạng chậm đóng, trốn đóng BHXH còn diễn ra khá phổ biến. Nguyên nhân một mặt do ảnh hưởng lâu dài của dịch bệnh Covid-19. Mặt khác, một số địa phương, người SDLĐ chưa thực sự quan tâm đúng mức đến chính sách BHXH; một số giải pháp nhằm hạn chế tình trạng chậm đóng, trốn đóng BHXH, còn gặp khó khăn, vướng mắc, chưa đạt được hiệu quả, đơn cử như công tác khởi kiện, xử lý hình sự...

Phát biểu tại Phiên họp, ĐBQH Nguyễn Hoàng Mai bày tỏ sự lo lắng trước tình trạng chậm đóng BHXH vẫn còn tồn tại: "Đến cuối năm 2021 có hơn 29.500 đơn vị với khoảng 200.000 lao động tại các đơn vị đã phá sản, giải thể, ngừng hoạt động, chủ bỏ trốn còn chậm đóng BHXH, BH thất nghiệp. Số đơn vị và số nợ tồn tích từ nhiều năm và đây thực chất là các đơn vị SDLĐ không còn hoạt động, như vậy cần có giải pháp để bảo vệ quyền lợi NLĐ". Ngoài ra, ĐBQH Nguyễn Hoàng Mai cũng băn khoăn về vướng mắc dẫn đến việc xử lý hình sự tội danh liên quan đến BHXH đến nay chưa khởi tố được.

Trước thực trạng nợ BHXH, các đại biểu tham dự cùng chung quan điểm cần áp dụng phương thức nhấn tin đến người có chức năng của đơn vị SDLĐ để đơn vị được có ý thức trách nhiệm hơn với NLĐ...

Image not found or type unknown

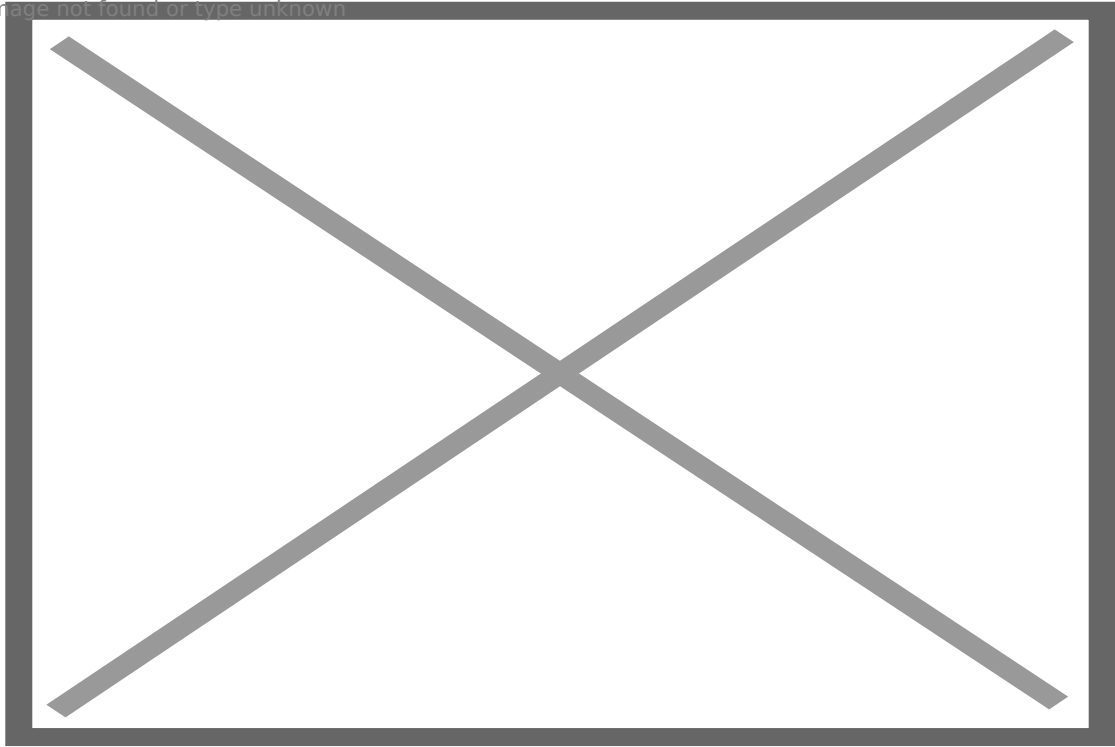

Tổng Giám đốc BHXH Việt Nam Nguyễn Thế Mạnh phát biểu về cách thức để thông tin tình trạng đóng BHXH.

Báo cáo giải trình với Ủy ban Xã hội của Quốc hội, Tổng Giám đốc BHXH Việt Nam Nguyễn Thế Mạnh cho biết, đối với việc chậm đóng BHXH: "Thời gian qua BHXH Việt Nam và các bộ ngành đã phối hợp chặt chẽ để có các phương án xử lý nhằm bảo vệ quyền lợi NLĐ. Đặc biệt, từ tháng 1/2022, Bộ Công an và BHXH Việt Nam đã ký kết quy chế phối hợp toàn diện; Ngày 14/9 vừa qua Bộ Công an và BHXH Việt Nam thống nhất có đoàn phối hợp giữa 2 ngành đi các địa phương để đơn đốc với 3 mục tiêu là phối hợp, xử lý các vướng mắc. Công tác phối hợp sẽ được thực hiện từ 4-18/10, nhằm đưa ra những hồ sơ có dấu hiệu vi phạm để xử lý.

Về cách thức để thông tin tình trạng đóng BHXH, Tổng Giám đốc Nguyễn Thế Mạnh cho biết hiện nay ngành BHXH Việt Nam có thể mạnh về chuyển đổi với trên 30 triệu người cài VssID và sẽ nắm được thông tin đóng BHXH, Qua đó ngành sẽ thực hiện giám sát cùng các cơ quan nếu đơn vị chậm đóng cho NLĐ. Đồng thời, theo quy định, cứ 6 tháng cơ quan BHXH công khai danh sách đơn vị chậm đóng BHXH... trên cơ sở những ý kiến tại Phiên họp, ngành BHXH Việt Nam sẽ tiếp thu để có phương án tốt nhất đảm bảo quyền lợi cho NLĐ.

Image not found or type unknown

Bộ trưởng, Bộ Thương binh, lao động và xã hội Đào Ngọc Dung đề xuất cần có giải pháp xử lý phù hợp đối với các DN phá sản không có khả năng thu hồi nợ BHXH.

Tại Phiên họp, Bộ trưởng Đào Ngọc Dung đề xuất cần có giải pháp xử lý phù hợp đối với các DN phá sản không có khả năng thu hồi nợ BHXH. Đối với tình trạng DN đã chây ì, dẫn đến khó khắc phục nợ, cần phân loại ra và giao cho ngành BHXH cùng Bộ LĐ-TB&XH báo cáo Chính phủ, báo cáo Ủy ban Xã hội trình Quốc hội để xin ý kiến xử lý. "Chúng ta tính toán khoản nợ không có khả năng thu hồi khoảng trên 2.000 tỷ và lãi khoảng 900 tỷ. Theo tôi cần sử dụng kết dư các quỹ để giải quyết vấn đề này để đảm bảo quyền lợi NLĐ.", Bộ trưởng kiến nghị.

Phát biểu tại Phiên họp, Chủ nhiệm Ủy ban Xã hội của Quốc hội Nguyễn Thúy Anh đã đánh giá cao việc thực hiện chế độ chính sách BHXH của ngành BHXH Việt Nam trong thời gian qua, nhất là những nỗ lực lớn trong giai đoạn dịch bệnh... "Trong giai đoạn khó khăn, số người tham gia, số thu BHXH bắt buộc và BHXH tự nguyện năm 2021 có tăng lên so với năm 2020. Việc quản lý và sử dụng quỹ BHXH, BH thất nghiệp cũng được thực hiện theo đúng quy định pháp luật" bà Nguyễn Thúy Anh nói.

Đối với một số tồn tại, khó khăn trong việc thực hiện chính sách BHXH như nhận thức của người dân về việc nhận BHXH một lần chưa cao; việc chậm đóng BHXH còn phổ biến làm ảnh hưởng quyền lợi NLĐ... Ủy ban Xã hội sẽ tiếp tục nghiên cứu, xử lý. Nhất là các vấn đề liên quan đến việc sửa đổi Luật BHXH trong thời gian tới. "Đặc biệt cần có giải pháp mạnh đối với vấn đề chậm đóng,

nợ đọng và trốn đóng BHXH. Đến cuối năm 2022 phải đưa ra tòa một số vụ việc, mục đích là để thu hồi khoản chậm đóng để đảm bảo quyền lợi NLĐ và tác dụng răn đe với DN khác.”, Chủ nhiệm Nguyễn Thuý Anh nhấn mạnh.

Thu Trà

Link bài viết: <https://nguoilambao.vn/can-thuc-hien-giai-phap-manh-doi-voi-van-de-cham-dong-no-dong-va-tron-dong-bhxh>